

Boekbespreking

F.J. MEIJMAN, A. BAKKER: **Medische mensentaal.**
– 312 blz., Utrecht: Uitgeverij de Tijdstroom,
2018, € 42,50 (ISBN 978-90-5898-322-0).

Dat taal een belangrijk werk-instrument is in de medische praktijk, weten we allemaal. Dat taal echter ook erg verwarrend kan zijn, beseffen we misschien vaak onvoldoende. Wat we als arts zeggen, betekent voor de persoon tegen wie we het zeggen (patiënt, paramedicus, enz.) niet altijd hetzelfde als wat we ermee bedoelen (of andersom!) en dat bemoeilijkt soms de overdracht of de uitwisseling van informatie. Met dit boek willen de auteurs beroepsmatige gebruikers van

taal met betrekking tot gezondheid en ziekte aanzetten tot nadenken hierover.

In het eerste deel van het boek schetsen de auteurs de achtergrond van het probleem. De communicatie in de medische wereld is gericht naar verschillende doelgroepen (o.a. patiënten van verschillende leeftijden, gezonde personen, andere artsen, andere gezondheidsmedewerkers, enz.). Soms gebeurt de communicatie mondeling (face to face dan wel telefonisch), dan weer schriftelijk (onder de vorm van een officiële brief, een nota in een dossier, een informatiefolder, een mail (aan de arts of de patiënt), enz.). Het doel van wat we zeggen, is ook niet steeds hetzelfde (motiveren, demotiveren, waarschuwen, enz.). Om al deze redenen kan dezelfde boodschap niet altijd onder dezelfde vorm aan al onze gesprekspartners worden gegeven. Gebruikers van medische

taal zijn zich hiervan (grotendeels?) wel bewust, maar wanneer het zo systematisch wordt opgesomd als in dit naslagwerk, dringt het algauw door tot de lezer dat er nog werk aan de winkel is.

Gelukkig is er dan deel twee van het boek, waarin de auteurs mogelijke oplossingen aanreiken, maar hierbij niet nalaten om ook meteen de mogelijke valkuilen te vermelden.

Hierna volgt er een greep uit de vragen die aan bod komen. Wanneer, voor wie en hoe is vereenvoudigen zinvol en wanneer leidt het net tot meer vragen dan antwoorden? Hoe kunnen de toon en de stijl van een boodschap aangepast worden aan de doelgroep? Wat zijn de voor- en de nadelen van verhullen (dan wel onthullen)? Het jargon van artsen versus het jargon van leken: helpt het ons in de communicatie of net niet? Wanneer mag het in communicatie wat meer zijn (of is minder altijd meer)? Wat is het verschil tussen verschillende schriftelijke en mondelinge communicatievormen en hoe doe je hier je voordeel mee? In elk hoofdstuk staan voldoende praktijkvoorbeelden zodat de lezer een aanknopingspunt heeft met de dagelijkse praktijk. Elk hoofdstuk sluit ook af met een aantal vuistregels.

Het boek is een waardevolle aanvulling voor wie meer wil weten over het taalgebruik in de communicatie over ziekte en gezondheid. Daar waar de communicatietrainingen in de artsenopleiding vooral gericht zijn op de structuur van het gesprek, gaat dit boek dieper in op het gebruik van de taal zelf in al zijn facetten. Het nodigt de lezer uit tot zelfreflectie over de manier waarop deze communiceert over ziekte en gezondheid en biedt een praktische leidraad indien men hieraan iets wil verbeteren.

*Dr. L. Henckaerts
Dienst inwendige geneeskunde
UZ Leuven campus Gasthuisberg*

Erratum

In het artikel „Acute meningokokkemie onder een behandeling met eculizumab” van J.-B. Vulsteke, L. Deleu en D. Deeren, gepubliceerd in nummer 9, volume 75, p. 615-618, werd incorrect vermeld dat eculizumab bij refractaire myasthenia gravis in België terugbetaald wordt. Deze indicatie is wel opgenomen in de Samenvatting van de Kenmerken van het Product (SKP).